

Ar...
2002
(10)

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಪುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಲೆ

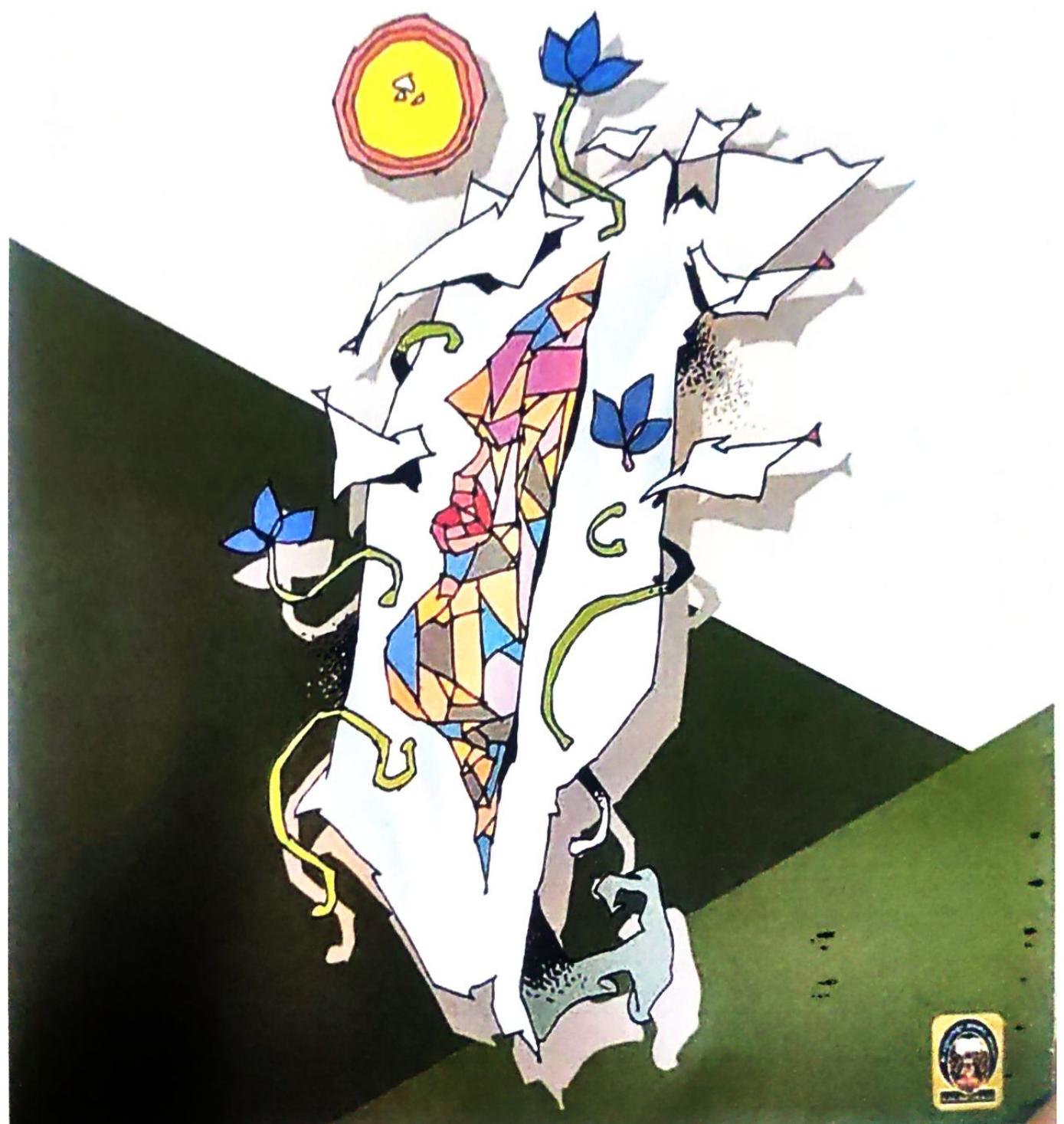
ಸಂಪುಟ-೯

ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಡಾ. ಕಲ್ಯಾಣರಾವ್ ಬಿ. ಪಾಟೀಲ

ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪಾದಕರು
ಶೈಲಜಾ ಶರಣಗೌಡ

ಪರಿವಿಡಿ

• ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ	೫
• ಯೋಜನಾ ಸಂಚಾಲಕರ ನುಡಿ	೧೭
• ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ	೧೯
• ಪ್ರಕಾಶಕರ ನುಡಿ	೨೨
• ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	೨೭
೧. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕರಣ : ಗ್ರಹಿಕೆಯ ನೆಲೆಗಳು - ಡಾ. ಶಿವಾನಂದ ವಿರಕ್ತಮಠ	೪೨
೨. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ - ಡಾ. ಲಿಂಗಣ್ಣ ಗೋನಾಲ	೫೦
೩. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ - ಡಾ. ಶಿವಗಂಗಾ ರುಮ್ಮಾ	೭೧
೪. ವಚನಕಾರ್ತಿಯರು : ಏಕ ವಚನಗಳು - ಡಾ. ರಣಧೀರ	೭೯
೫. ವಚನಕಾರ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ - ಡಾ. ಶಿವಲೀಲಾ ಬಸವರಾಜ	೯೨
೬. ವಚನಕಾರ್ತಿಯರ ಅಧ್ಯಯನದ ನೆಲೆಗಳು - ಶ್ರೀಮತಿ ಸವಿತಾ ದಂಡೆ	೯೭
೭. ಕೀರ್ತನಾಕಾರ್ತಿಯರು - ಡಾ. ಶೈಲಜಾ ಕೊಪ್ಪರ	೧೦೩
೮. ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ - ಡಾ. ಶೀಲಾ ದಾಸ	೧೨೧
೯. ಮಹಿಳಾ ತತ್ವಪದಕಾರರು : ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮಗಳು - ಡಾ. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿ	೧೨೬
೧೦. ಜನಪದ ಮಹಿಳೆಯ ಜೀವಪರ ಧ್ವನಿ - ಡಾ. ಶಾರದಾದೇವಿ ಜಾಧವ	೧೩೪

MAHILA SAHITYA (A Collection of articles)

Chief Editor
Editor

: Dr. Kalyanrao G Patil

: Shailaja Sharanagouda
W/O Sri Chandrakant Reddy, # E8/1545/152
Bhavani Nagar, Neharu Ganj, Kalaburgi-4
Mob: 9036767333

First Edition
Copyright
Pages
Price
Copies
Publisher

: 2022
: This Edition Publisher's
: 456
: ₹ 410/-
: 1000
: Siddalinga B. Konek

Sri Siddalingeshwara Prakashana
Saraswathi Godamu
Kalaburagi - 585101.
Phone: 08472-226303,
Mob: 9448124431, 9880020808

ISBN

: 978-93-91429-58-4

ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಪುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಲೆ ಸಂಪುಟ-9)
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಕಲ್ಯಾಣರಾವ ಜಿ. ಪಾಟೀಲ
ಸಂಪಾದಕರು : ಶೈಲಜಾ ಶರಣಗೌಡ

W/O ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ರೆಡ್ಡಿ ನಂ. ಇಲ/೧೫೪೫/೧೫೨
ಪೂಜಾರಿ ಮಠದ ಸಮೀಪ, ಭವಾನಿ ನಗರ,
ನೆಹರುಗಂಜ, ಕಲಬುರಗಿ - ೫೮೫ ೧೦೪
ಮೊಬೈಲ್: ೯೦೩೬೭೬೭೩೩೩೩

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ
ಹಕ್ಕುಗಳು
ಪುಟಗಳು
ಬೆಲೆ
ಪ್ರತಿಗಳು
ಪ್ರಕಾಶಕರು

: 2022
: ಈ ಮುದ್ರಣದ ಹಕ್ಕು ಪ್ರಕಾಶಕರದು
: 456
: ₹ 410/-
: 1000

: ಸಿದ್ದಲಿಂಗ ಬಿ. ಕೊನೇಕ

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಪ್ರಕಾಶನ

ಸರಸ್ವತಿ ಗೋದಾಮ, ಕಲಬುರಗಿ - ೫೮೫ ೧೦೧

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ
ಪುಸ್ತಕ ವಿನ್ಯಾಸ
ಮುದ್ರಕರು

: ಸುಧಾಕರ ದರ್ಬೆ

: ಆರ್. ಎಸ್. ಶ್ರೀಧರ

: ಓಂ ಶಕ್ತಿ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ತಾಯಿಯಾಗಿ, ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ, ಪ್ರೇಯಸಿಯಾಗಿ, ಗುರುವಾಗಿ, ದೈವ
 ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ, ಕುಸನ, ತ್ಯಾಗ, ವೀರತನ, ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಜಾಣ್ಮೆ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಮಗ್ಗುಲಿನಿಂದ
 ಬಹುಕನ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಗೋಧಾರಣವಾಗಿ
 ನೋಡೋಣ.

ಹಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ಗೀತೆ, ದಶಾವತಾರಗಳು ಹರಿದಾಸ
 ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಧಾತುಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನ ಬಾಲ್ಯದ ಲೀಲೆಗಳು
 ಹರಿವಾಸರಿಗೆ ಆವ್ಯಾಯಮಾನವಾಗಿವೆ. ಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವಾಗಿ ಯಶೋಧ
 ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಭಾಗವತದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಯಶೋಧೆಯ ವಾತ್ಸ
 ಆದರ್ಶಮಯವಾಗಿದೆ. ನಿರ್ಮಲವಾದ ಅವಳ ಮಾತೃತ್ವ, ಮುಗ್ಧತೆ, ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಗುಣ
 ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತಾಯಿ ದೇವಕಿಯಾದರು, ಮಾತೃತ್ವ ಕಂಡದ್ದು
 ಯಶೋಧೆಯಲ್ಲಿ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಂತನನ್ನು ಮಗನಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ
 ಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ವ್ಯಾಕುಲ ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಮಗ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕಾಣದೆ ಹೋದರೆ

'ಅಮ್ಮಾ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನ ಕಂಡಿರೇನಮ್ಮ,
 ಎಳೆ ತುಳಸಿಯ ವನಮಾಲೆಯು ಕೊರಳೋಳು
 ಹೊಳೆವ ಪಿತಾಂಬರ ನಡುವಲೋಪ್ಪುವ ಕಂದನ' (ಪು.ವಿ)
 ಎಂದು ಗುರುತು ಹೇಳಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾಳೆ. ಮನಿಗೆ ಬಂದ ಮಗನಿಗೆ
 'ಪೋಗದಿರಲೋ ರಂಗಾ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದಾಚೆ
 ಭಾಗವತರು ನಿನ್ನ ಬಿಡದಪ್ಪಿಕೊಂಬುವರು'

ದಿಟ್ಟ ನಾರಿಯರೆಲ್ಲ ಬಿಡದೆತ್ತಿಕೊಂಬುವರು'(ಪು.ವಿ) ಎಂದು ದುಷ್ಪರ ಕಣ್ಣು
 ಬೀಳಬಹುದೆಂದು ಭಯಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಆತನಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಮುಂದುವರೆದು
 ಆತ ಹೊರ ಹೋಗದಂತೆ ಒರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಪ್ರಸಂಗ, ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ
 ಆಯುಷ್ಯವಂತನಾಗು, ಅತಿಬಲವಂತನಾಗು. ಎಂದು ಹಾರೈಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ವಿಶೇಷವಾಗಿ
 ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

'ಮುದ್ದುತಾರೋ ರಂಗ ಎದ್ದು ಬಾರೂ
 ಕರ್ಪೂರದ ಕರಡಿಗೆಯ ಬಾಯೋಳೊಮ್ಮೆ'(ಪು.ವಿ)

ಎಂದು ಕಪ್ಪಾದ ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಾದ ಎಳೆಯ ತುಟಿ ಆಕೆಗೆ ಕುಂಕುಮದ
 ಕರಡಿಗೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಮಗನನ್ನು ಫಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಗೋಪಿಕಾ
 ಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಕೆಗೆ ದೂರು ತಂದರೆ 'ಹೋಗಿರೆ ನೀವೆಲ್ಲ ಏನು ದೂರು ತಂದಿರುವಿರಿ'(ಪು.ವಿ)
 ಎಂದು ಮಗನ ಪರವಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. 'ಮನೆಯೋಳಗಾಡೊ ಗೋವಿಂದ ನೆರೆ ಮನಿಗೆ
 ಹೋಗುವುದೇನು ಚಂದ' (ಪು.ವಿ) ಎಂದು ನೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಇಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳು
 ಆಕೆಯ ಮುಗ್ಧತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಹರಿದಾಸರು ತಾವೇ ತಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆನೋ
 ಎನ್ನುವಂತೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಕೃಷ್ಣರೂಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿವೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನಿಂದಾಗಿ ಗೋ ಕೃಷ್ಣವೆಂದೂ ಅಂತಹ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಾಲು, ಕೊಳಸು, ಬೆಣ್ಣೆ ಕುಡಿಯುವ ಕೃಷ್ಣನು ಮತ್ತು ಗೋಪಿಕಾ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕಾಣುವ ಸಂದರ್ಭ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಲಿಂಗವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

'ಹಾಲು ಉಕ್ಕಿತೋ ರಂಗ ಹಾದಿಯ ಬಡೀಜಿ
ಹಾಲುಬೀಕೆಂದರೆ ಸೆರಗಾ ಬಡೀಜಿ
ಕೃಷ್ಣ ಪುರುಷಾರೂಪವರು ನಾ ಕುರುಷರು ಕೀರ್ತನು,
ಸರಸ ಕಂಡರೆ ಕೊಲೆಯ ಮಾಯಾದೋ ಹರಿಯೆ' (ಪುವಿ)

ಎಂಬಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಕೆಯರ ಮನದಲ್ಲಿಯೂ ಬಯಕೆ ಮತ್ತು ಭಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣನು ಕೊಳಲು ನಾದ ಮಾಡಲು ಗೋಪಿಯರು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

'ಮಕ್ಕಳ ಬಡಿದೋಡಿಸುವರು, ಬೆಣ್ಣೆಗಳಿಗೆ ತಂದು ಮುದ್ದುಸುಡಿಸುವರು,
ಏನು ಸವಿಯೋ ನಿನ್ನ ಕೊಳಲು, ಗೋಪು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮರಳೆ
(ಪುವಿ)

ಎಂಬಂತಹ ಅನೇಕ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

ಹರಿದಾಸರು ಹರಿಯೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಸಾರಿದರೂ ಪರಿವಾರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ತಾರತಮ್ಯೋಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಸರಸ್ವತಿ, ಭಾರತಿ, ಮರ್ಘಿ, ತುಳಸಿ, ನದಿವೇವತೆಗಳನ್ನು ಮನದೊಂದಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮಾತೃ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೈಕರ್ಯ ಮಾಡಲು ಅರ್ಹಳು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಪೂಜೆ ಆಕೆಯ ಮುಖಾಂತರವೇ ನಡೆಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕುರಿತಾದ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಅವಳ ಪರಮ ಕಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಸಾರುತ್ತವೆ.

'ಬಾರೆ ನಮ್ಮನಿತನಕ ಭಾಗ್ಯದ ದೇವಿ
ಬಾರೆ ನಮ್ಮನಿತನಕ ಬಹಳ ಕರುಣಾದಿಂದ, ಜೋಡಿಸಿ ಕೂಗಲ ಎರಗುವೆ ಚರಾಕ್ಕೆ
(ಇಂದಿರೇಶ)

ಎಂದು 'ಮಂಗಳಾಂಗಿಯ ತರಳನ ಮೇಲೆ ಕರುಣಿಸಿ ಬಾ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. 'ಜಗವನುದ್ಧರಿಸುತ ಜವದಿಂದ ಬಾ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ಲಾನ್-ಧಕ್ಕೆ-ವೈರಾಗ್ಯ ನೀಡುವವಳು ಇವಳು. ಇವಳು ಜರದ ಪಿತಾಂಬರ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿವಿಧ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮಂಗಳ ಪ್ರದಳಾಗಿದ್ದಾಳೆಂದು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೆ-ಪ್ಲಾನ್-ಕ್ರೀಯೆ ಎಂಬ ಪರ್ವತ್ರಯಗಳಿಗಭಿಮಾನಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಮನತುಂಬಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

"ಪಾರ್ವತಿ ಪಾಲಿಸೆನ್ನ ಮಾನಿನಿರನ್ನೆ(ಗೋ.ವಿ) ಇವಳು ಭಕ್ತಿಕರ ಸಾರಥಿ ಗಜಮುಖಿನ ತಾಯಿ, ಮನದಭಿಮಾನಿ, ಮೃಡವಂತರಂಗ ಭಜಕಳು.

೮

ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ

■ ಡಾ. ಶೀಲಾ ದಾಸ

*

ಸಮಾಜೋದಾರ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ನೆಲೆಯಾದ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜನಮುಖಿಯೂ, ಜನಪ್ರಿಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಭೂಮಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹರಿದಾಸರು ಸಮಾಜವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ವೇದವೇದಾಂತಗಳ ಸಾರವನ್ನು ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರುಹಿದರು. ಕೀರ್ತನೆ, ಸುಳಾದಿ, ಉಗಾಭೋಗ, ತತ್ವಸುವ್ವಾಲಿ, ಮುಂಡಿಗೆ, ಪಟ್ಟಡಿ, ಸಾಂಗತ್ಯ, ದಂಡಕ, ವೃತ್ತನಾಮ ಮುಂತಾದ ಜನಪದ ಲಯಗಳು ಇವರ ವಿಚಾರಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾದವು. ಹರಿಕಥೆ, ಬಯಲಾಟದಂತಹ ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳೂ ಪಾಲುಗೊಂಡವು.

ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಯುಗದಲ್ಲಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಪ್ಲವಗಳು ಹರಿದಾಸರನ್ನು ಸಮಾಜಮುಖಿಯನ್ನಾಗಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದವು. ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾನವರು ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಾದಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಲೋಲಪರಾಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜಮಹಾರಾಜರು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಸಾರುತ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಮಾರಕರಾಗಿದ್ದರು. ಹರಿದಾಸರು ಮಾನವ ಜನ್ಮದ ನಶ್ವರತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಜನ್ಮದ ಸಾರ್ಥಕತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತು. ಇಹದ ಬದುಕೆ ಪರಕ್ಕೆ ಸಾಧನವೆಂದು ಸಾರಿದರು. ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಷಯ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ.

ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸರಿ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಭಕ್ತಿಯ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ತಾವು ನಂಬಿದ ದೈವಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಬದುಕುವುದು ಭಕ್ತನ ಮೊದಲ ಲಕ್ಷಣ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಹರಿದಾಸರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಪರವಂಶಿ ಮಾಡುವವಳು, ಮೋಸ ಮಾಡುವವಳು, ವಿಷವನಿಕ್ಕುವವಳು, ಗುರುಹಿರಿಯರಿಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡದವಳು, ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗೆ ಆಸೆಪಡುವವಳು ಎಂದು ಮುಂತಾದ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಎಂಬ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರಗಳೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಸ್ವತಃ ಪುರಂದರದಾಸರೆ 'ಹೆಂಡತಿ ಸಂತತಿ ಸಾವಿರವಾಗಲಿ' ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಇಲ್ಲದಾಗಲೂ ನಿಂದ ಸ್ತುತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಇಂಥಾವಗ ಹೆಂಗ ಮನಸೋತೆ ಬಲು ಪಂಥವನಾಡಿದ ಜಗನ್ನಾತೆ' ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಒಳಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಸಣದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಹರನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಒಲಿದೆ ಎಂದು ಪಾರ್ವತಿಯ ಒಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ, 'ಒಲ್ಲೆನಾ ವೈದಿಕ ಗಂಡಸ್ಸು ನಸುಕಲಿ ವಿಳಬೇಕು, ಉಪವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು ಒಳ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಉಸರುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮಹಿಳೆಯ ಸಂಕಟ, ಪತಿಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ವಿಧವೆಯ ಸಂಕಟ, ಪತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಕಟ, ಅಪಮಾನಕ್ಕೆ ಶೋಷಣೆಗೆ ತುತ್ತಾದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ದನಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಹರಿದಾಸರು ಸಮಾಜದ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಕೋ ಭಿನ್ನರುಚಿ ಎನ್ನುವಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಒಳಿತು-ಕೆಡಕು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಅಂದಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಅಂದಂದೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಕಾಲದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬಹುದೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನು ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡಿ ಇಡಿಯಾಗಿ ನೋಡುವ, ಮನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದನೆಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಂಥಮುಣ :

- ೧) ಹರೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಸಂಪುಟ
-ಸಂ. ಪೂರ್ಣಬೋಧ ವಾದಿರಾಜಾಚಾರ್ಯ

ಗುಣಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈಕೆಯನ್ನು ಗೌರಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡೆ ಗೌರಿ ಮಾತಾಡೆ
 'ವಸುಧಯೋಗಳೆ ನಾ ಜೀವಿಸಲಾರೆ ಗಸಗಸವ್ಯಾತಕೆ ತುಂಬಿಸು ಅರಗಿಣಿ(ಶ್ರೀದವಿರಲ)
 ಎಂದು ಬಿನ್ನೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ದುರ್ಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಸುರೀ ಶಕ್ತಿಯ ಸರ್ವನಾಶ
 ಮಾಡುವ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಯವಳೆಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಗೈಯುತ್ತಾರೆ.
 ತುಳು ಹರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದವಳು. 'ಒಲ್ಲನೋ ಹರಿ ಕೊಳ್ಳನೋ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನಗಳನ್ನು
 ತುಳು ಇಲ್ಲವ ಪೂಜೆ' ಎಂದು ಹರಿದಾಸರು ತುಳುಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
 ಧನ್ಯಂತರಿಯಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಇವಳು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪಾವನಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿ
 ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ.

'ಬೃಂದಾವನಿ ದೇವಿ ನಮೋನಮೋ ಚಲ್ಲ ಮಂದರೋದ್ಧಾರನ ಮನ
 ಪ್ರಿಯಳಿ'(ಪುದಾ) ನಿನ್ನ ಪಾವನ ಉದಕ ಕುಡಿಯಲು ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳು ಕಳೆವವು.
 ಎಮ್ಮ ಇಷ್ಟತಂದು ಕುಲದವರಿಗೆ ವೈಕುಂಠ ಪದವಿ ದೊರೆಯುವುದು. ತುಳುಸಿಯ
 ಕರ್ಣದೊಳು ಇಟ್ಟರೆ ದುರಿತ ರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲ ಅಂಜಿ ಓಡುವವು. ದೇವೀ ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿ
 ತ್ರಾಹಿ ಎಂಬೆ' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

'ಭಾರತಿ ಭಕುತಿಯನು ಕೊಡುವುದು ಮಾರುತ ಸತಿ ನೀನು' (ಗೋ.ದಾ.) ಶುಭಕರಿ,
 ಇಂದಿರಿ, ಮಂಗಳೆ ನಿರಂತರ ಹರಿಯ ನೆನೆವಂಥ ಭಾಗ್ಯವಕೊಡು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
 'ನಲಿದಾಡೆ ಎನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೆ ಶಾರದಾದೇವಿ, ಕುಣಿದಾಡೆ ಎನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೆ
 ಎಂದು ಸರಸ್ವತಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಗಂಗಾ, ಯಮುನೆ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗೋದಾವರಿ,
 ನರ್ಮದ, ಕೃಷ್ಣಾ ಕಾವೇರಿ ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು
 ದೇವತಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಮುಖಿಯಾಗಿ
 ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರಗಳಾದ ಕೌಸಲ್ಯ, ಸೌಮಿತ್ರಿ, ಕೈಕೇಯಿ, ಸೀತೆ, ಶರ್ಮಿಳೆ
 ಮಂಜೂದರಿ, ರೂಪನಬಾ, ತ್ರಿಜಟಾ, ಮಂಥರೆ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳು ಆ ಕಾಲದ
 ಮಹಾರಾಣಿಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಒಳಗೊಳಗೆ ಕುದಿಯುವ ಅಸಹಾಯಕ ಮನಸ್ಸುಗಳ
 ಪ್ರತೀಕವಾಗಿವೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಪಾತ್ರಗಳಾದ ಗಂಗೆ, ಸತ್ಯವತಿ, ಅಂಬೆ, ಅಂಬಿಕೆ,
 ಅಂಬಾಲಿಕೆ, ಕುಂತಿ, ಗಾಂಧಾರಿ, ಮಾದ್ರಿ, ದ್ರೌಪದಿ, ಸುಭದ್ರೆ, ಹಿಡಂಬಿ, ಭಾನುಮತಿ,
 ರುಕ್ಮಿಣಿ, ಸತ್ಯಭಾಮ, ದಮಯಂತಿ, ಶಾಕುಂತಲೆ, ಉತ್ತರ, ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು
 ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಿಡಿದೆಳೆವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ
 ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಚಿತ್ತಿರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು
 ಮಗ್ಗುಲಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ವಿಸ್ಮಯದ ಪರದೆ ತೆರೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಮಾಯಣದ
 ಪಾತ್ರಗಳು ಆದರ್ಶವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಹಾಭಾರತದ ಪಾತ್ರಗಳು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಮನೋಭಾವ
 ಉಳ್ಳಪಾತ್ರಗಳಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಾಯೆಯಾಗಿ, ಮೋಹಿನಿಯಾಗಿ, ಸಾಧನೆಗೆ
 ಮಾರಕವಾಗುವಂತೆಯೂ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಮನೆ ಇಬ್ಬಾಗ ಮಾಡುವವಳು, ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ

ನಾಡೀಕ ಸಿಂಹ

Articles

ISSN

2021

(1)

ಡಾ. ಶಿಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ

Saatvika siri

Editor : Dr. Shiladevi S. Biradar
Post : Rudrawadi-585314 Tq: Aland
Dist: Kalaburagi Cell : 8197261017

© : Editor's

First Impression: 2021

Copies : 500

Pages : 184+viii=192

Price : 180/-

DTP : Vachan Chetan Computers, Bidar
Cell : 9916424411

Paper used : 70gsm NS Maplitho

Published by : Vachana Chetana Prakashana
Madhavanagar, Bidar-58402

ಸಾತ್ವಿಕ ಸಿರಿ

ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ
ಅಂಚೆ : ರುದ್ರವಾಡಿ ತಾ: ಆಳಂದ
ಜಿ: ಕಲಬುರಗಿ-585314 ಮೊ.ನಂ: 8197261017

ಹಕ್ಕುಗಳು : ಸಂಪಾದಕರ ಅಧೀನ

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : 2021

ಪ್ರತಿಗಳು : 500

ಪುಟಗಳು : 184+viii=192

ಬೆಲೆ : 180/-

ಛಾಯಾಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸ : ವಚನ ಚೇತನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್, ಬೀದರ.

ರಕ್ಷಾಪತ್ರ ವಿನ್ಯಾಸ : ಶಂಕರ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಧಾರವಾಡ

ಬಳಸಿದ ಕಾಗದ : 70 ಜಿಎಸ್‌ಎಂ; ಎನ್‌ಎಸ್ ಮ್ಯಾಪ್‌ಲಿಥೊ

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ವಚನ ಚೇತನ ಪ್ರಕಾಶನ "ಬಸವಾಶ್ರಯ" ಪ್ಲಾಟ್‌ಸಂ.14-15
ಮುಕ್ತಿದಾಮ ರಸ್ತೆ, ಮಾಧವನಗರ ಬೀದರ-585402.

ಸಂಚಾರಿ: 9916424411

: ಸ್ನೇಹಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು

: 978-81-948441-9-8

Co-Ordinator
I.Q.A.C.
B.R.B. College of Commerce, RAICHUR
ISBN

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce
RAICHUR.

ಪರಿವಿಡಿ

• ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

೧. ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ೧
- ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಾಂತನವರ
೨. ಅಕ್ಕನ ಯೋಗಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ ೪
- ಸುಖದೇವಿ ತಂ. ಮಾದಪ್ಪ ಘಂಟೆ
೩. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರಗಳ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ ೮
- ಡಾ. ಶಿವಪುತ್ರ ಸಿದ್ರಾಮ
೪. ನಿಘಂಟು ವಿಜ್ಞಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಅಭಿನವಾಭಿಧಾನಂ' ಕೃತಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ೧೪
- ಡಾ. ಸುಧಾ ಎಸ್. ಕೌಜಗೇರಿ
೫. ತತ್ತ್ವಪದಗಳ ಮೀಮಾಂಸೆ ೧೯
- ಡಾ. ಶುಲಾಬಾಯಿ ಎಚ್.ಕೆ.
೬. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪಲ್ಲಟಗಳು ೨೭
- ಡಾ. ಶೀಲಾಕುಮಾರಿ ದಾಸ
೭. ತೆಲಂಗಾಣ ಜನಪದರ ನ್ಯಾಯಪದ್ಧತಿ ೩೨
- ಪ್ರೊ. ಲಿಂಗಪ್ಪ ಗೋನಾಲ
೮. ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು ೪೩
- ಡಾ. ನಿರ್ಮಲಾ ಎಲ್. ಮಾನೆ
೯. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ೫೦
- ಬಸವರಾಜ ಎಸ್. ಶ್ರೀಂಗೇರಿ
೧೦. ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರದ ಓತ ನುಡಿನಮನಗಳು
- ಡಾ. ರೇವತಿ ಭೀಮಾಶಂಕರ ಶಿರನಾಳ

Co-Ordinator
I.Q.A.C.
B.B.R.B. College of Commerce, RAICHUR

B.B.R.B. College of Commerce
RAICHUR.

೨. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪಲ್ಲಟಗಳು

- ಡಾ. ಶೀಲಾಕುಮಾರಿ ದಾಸ

'ಸಂಶೋಧನೆ' ಎನ್ನುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಶಿಸ್ತಿನ ಅಧ್ಯಯನ, ಹೊಸತನವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ, ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಅಧ್ಯಯನ. ಇದು ನಿರಂತರ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆದಿಮಾನವ ನಾಗರೀಕನಾಗುವ ಹಂತದವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ನಡೆಗಳು ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗಿಡದ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತ ಗಡ್ಡೆ-ಗೆಣಸು, ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಇರುವ ಮಾನವ ಇಂದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾಗಿ, ನಾಗರೀಕನಾಗಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಆತನ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ, ಜಿಜ್ಞಾಸಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆತನ ಬದುಕಿನ ಪಲ್ಲಟಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪಲ್ಲಟಗಳು ಬದುಕಿನ, ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಾಗಿ, ಅಗತ್ಯತೆಗಾಗಿ ನಡೆದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಮನೋಭಾವ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಮಾನವ ತನ್ನ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ, ಕುತೋಹಲದಿಂದ ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದ. ಅದೆಲ್ಲವೂ ಇಂದು ಸಂಶೋಧನೆ ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯೆಂದರೆ ಹೊಸದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ಅಥವಾ ಇದ್ದುದನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು, ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ಎಲ್ಲರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಷ್ಟೆ.

ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸಂಶೋಧಕ ಕೆಲವು ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ, ಸಂಗ್ರಹ, ಸಮೀಕ್ಷೆ, ಸಂದರ್ಶನ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕತೆ, ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಧಾನಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ "ಕ್ವಾಲಿಟೇಟಿವ್ ಮತ್ತು ಕ್ವಾಂಟಿಟೇಟಿವ್" ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾನು ಭಾರತದ ಮಟ್ಟಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮೂರು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

೧) ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸ್ವರೂಪ: ಭಾರತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕೃಷಿ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಭಾಷಿಕ, ಲಲಿತಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ

Co-Ordinator
I.Q.A.C.

B.R.B. College of Commerce, RAICHUR

ಸಾತ್ವಿಕ ಸಿರಿ / ೨೭

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce
RAICHUR.

ಹೊಸತನವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಹೊಸತನಗಳ ಅವಿಷ್ಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳು ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳಾದ ಸಂಗೀತ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಬಡಿಗಾರಿಕೆ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಕಂಬಾರಿಕೆ, ಕುಂಬಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಕಲೆಗಳ ಜ್ಞಾನ

ಸೀಮಿತ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವುಗಳು ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಹರಿದುಬಂದವು. ಇವುಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಧಾನ ನಮಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ತಿಳಿಯದೇ ಹೋದರೂ ಇವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧಾನ ಇರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

೨) ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಕಾಲದ ಸಂಶೋಧನೆ: ಸಂಶೋಧನೆ ಎಂಬ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಚಾರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಂದ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಿಷನರಿಗಳು ಭಾರತದ ಶಾಸನ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮರು ಹುಡುಕಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ವ್ಯಾಕರಣ, ಶಬ್ದಕೋಶವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹ, ಪರಿಷ್ಕರಣೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ, ಮುದ್ರಣದಂತಹ ವಿಧಾನ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಹೊಸತು. ಇಂದು ಇದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಪರಂಪರೆಯೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ನಂತರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ನೈತಿಕತೆಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಅದೂ ಸಂಶೋಧನೆ ಯಾಯಿತು. ನಂತರದ ಹಂತ ಮಾನವನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೆ ನಿರ್ದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

೩) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸ್ವರೂಪ: ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರಕಿದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಗರಿಗೆದರಿದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯೂ ಒಂದು. ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಮ್ಮನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವೂ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಅದರ ಅಂಗವಾಗಿ ೧) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ, ೨) ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ೩) ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ೪) ಭಾಷಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ, ೫) ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ೬) ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಶೋಧನೆ ೭) ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನೆ, ೮) ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಬದುಕಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯ ವಾದವುಗಳು. ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕನ ಸಂಯಮ, ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮ, ಆಸಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ,

Co-Ordinator
I.Q.A.C.

B.R.B. College of Commerce, RAICHUR (ಸಂ.) ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ / ೨೮

V.CIPAL

B.R.B. College of Commerce,
RAICHUR.

ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ
ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

೧) ವಿಷಯದ ಆಯ್ಕೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ: ಈ ಹಿಂದೆ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಮಹತ್ವವಾದ
ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಇತ್ತು. ಅದು
ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಇಂದು ಯಾವುದೇ ವಸ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಷಯ ಆಗಬಹುದು
ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಾನವಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಔಷಧೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈಗ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಕೂಡಾ
ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದಾಗ
ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆಯಿಂದ ಹೊರಬರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ
ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕ ಪಾತ್ರ, ಪೂರಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ
ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಶೇಷ
ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

೨) ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ: ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ
ವಿಷಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಇಂತಹದೇ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮ
ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನ,
ಮಾನವಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ
ಈಗ ಅವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಶೋಧಕರು, ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಶನ,
ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಂತಹ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ
ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ
ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ವ ವಿಧಿವಾಗಿದೆ.

೩) ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಬಳಕೆ: ಜಾಗತಿಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವಿ
ಪರಿಕರವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಸಂಶೋಧಕ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕಾದರೆ ದೂರದೂರ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.
ಆದರೆ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಸೌಕರ್ಯದಿಂದ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಲಭ್ಯವಾಗದಾಗ ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಬಹುದು.
ವಿದ್ಯಾಸರ ಭಾಷಣಗಳು ಯುಟ್ಯೂಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

೪) ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕೃತಚಿಂತೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು: ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ
ಗುರಿ ತಲುಪುವ ಆತುರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಯಾವ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅರಿಯದೆ

Co-Ordinator
I.Q.A.C.
B.R.B. College of Commerce, RAICHUR ಸಾತ್ವಿಕ ಸಿರಿ / ೨೯

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce
RAICHUR.

ಕೃತಿಚೌರ್ಯದಂತಹ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಸಂಶೋಧಕನು ನಡೆಸುವ ಕೃತಿಚೌರ್ಯದಂತಹ ದೋಷವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಂದು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

೫) ಸರಕಾರದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ: ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಶ್ರಮಭರಿತ ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಶೋಧಕ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೊದಗುವ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಸಂಶೋಧಕ ಅದಕ್ಕೊದಗುವ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ತಾನೇ ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಇಂಥಾ ಷುಷ್ಕತೆಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಮನಗೊಂಡ ಸರಕಾರ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

೬) ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು: ಇಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಎಂಬುವುದು ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿರದೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಯುವ ಸಂಶೋಧಕರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆವರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲಿ ಬಿಡಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ದೆಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೭) ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲತೆ: ಈ ಹಿಂದೆ ಸಂಶೋಧನೆ, ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಸೃಜನೇತರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಅದನ್ನು ಹೇಳುವ, ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಕುಶಲತೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

೮) ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಗ್ರಹ ಪೀಡಿತರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ: ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ. ಆದರೆ ಸಂಶೋಧಕ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗ, ವರ್ಗ, ವರ್ಣದಂತಹ ವಿಷಯಗಳು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜನಾಂಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ನೀಡುವಾಗ ಅಪಾಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ದ್ವೇಷವಾಗಿಯೂ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಇಂಥವರು ಹೊಸ ವಿಷಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪು

Co-Ordinator
I.Q.A.C.
College of Commerce, RAICHUR

(ಸಂ.) ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ / ೨೦

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce
RAICHUR.

ಪ್ರತಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾರಕ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು
ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರ ಮುಖ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ತೊಡಕಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಈಗ ಕಾಲ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಟವಾಗಿದೆ.
ಸಂಶೋಧನೆ ಬರೀ ಹವ್ಯಾಸವಾಗದೆ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಾಗಿರದೆ, ನಿರಂತರ ಅಧ್ಯಯನದ
ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಜಾಗತಿಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಸ್ತು ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ
ಆಳವಾದ, ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ
ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಶೋಧಕ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು
ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆಯಿಂದ ನಾವೀನ್ಯತೆಯ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಪಂಚದ ವೇಗಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಬೇಕೆಂದು
ಇಲ್ಲವೇ ಹೋದಾಗ ಸಂಶೋಧನೆ ಸೋಲುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ:

- ೧) ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವೈಧಾನಿಕತೆಗಳು-೨೦೦೮
ಸಂಪಾದಕರು- ಡಾ.ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ.
- ೨) ವಿವಿಧ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವೆಂಕಟೇಶ ದೇಸಾಯಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ
ರಾಯಚೂರು-೫೮೪೧೦೩
ಮೊ -೯೪೪೮೯೨೩೩೩೩

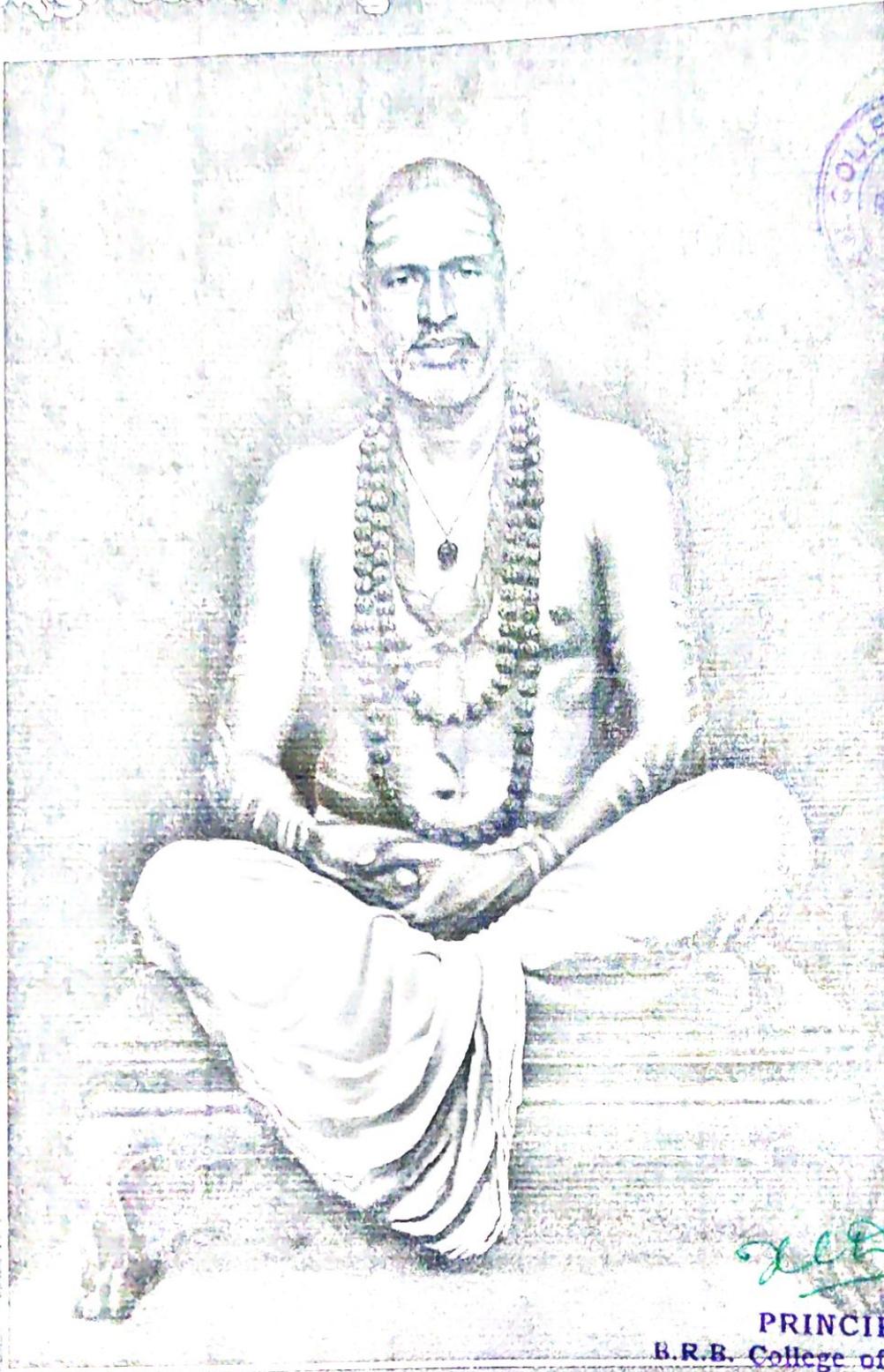

Co-Ordinator
I.Q.A.C.
B.R.B. College of Commerce, RAICHUR

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce
RAICHUR.

ಶರಣ ಪತ್ರಿಕೆ

Articles
೨೦೨1
1513 N
2

ಶರಣ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ

(Handwritten signature)

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce
RAICHUR.

ಶರಣ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ
ಡಾ. ಶಂಕುಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿರೇಕಾಟ
ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಅಮರ್ನಾಥ ಶರಣಾಚಾರ್ಯ

SHARANA PATHIKARU : (Pujya shri Sharana Basava
Shastrigalu Hiremath samsmarana sampata)

Chief Editor : Dr. Shambhulingayya Hiremath
Editor : Dr. Basanagouda Biradar, Bagalkot
Publisher : Shri M. S. Hiremath
Shri Sharana Basava Prakashana
Sharana Nilaya, near P & T Quarters, Vijayapur

First Edition : **March 2021**
© : Editors
Copies : 500
Pages : xxiv + 352 = 376
Price : Rs. 300/-
Book Size : Demy 1/8
Paper Used : 70 GSM N.S. Maplitho

ಶರಣ ಪಥಿಕರು : (ಪೂಜ್ಯಶ್ರೀ ಶರಣಬಸವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಹಿರೇಮಠ ಸಂಸ್ಕರಣ ಸಂಪುಟ)
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಶಂಭುಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ, ವಿಜಯಪುರ
ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಬಸನಗೌಡ ಬಿರಾದಾರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ
ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಎಸ್. ಹಿರೇಮಠ
ಶ್ರೀ ಶರಣ ಬಸವ ಪ್ರಕಾಶನ
ಶರಣ ನಿಲಯ, ಪಿ & ಟಿ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಹತ್ತಿರ, ವಿಜಯಪುರ
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ಮಾರ್ಚ್ ೨೦೨೧
ಹಕ್ಕುಗಳು : ಸಂಪಾದಕರವು
ಪ್ರತಿಗಳು : ೫೦೦
ಪುಟಗಳು : xxiv + ೩೫೨ = ೩೭೬
ಬೆಲೆ : ರೂ. ೩೦೦/-
ಪುಸ್ತಕದ ಆಕಾರ : ಡೆಮಿ ೧/೮
ಬಳಸಿದ ಕಾಗದ : ೭೦ ಜಿ.ಎಸ್.ಎಮ್. ಎನ್.ಎಸ್.ಮ್ಯಾಪಲಿಥೋ

Co-ordinator
I.Q.A.C ಮುದ್ರಣ :
B.R.B. College of Commerce, Raichur

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce
RAICHUR.

ತ್ವರಿತ ಮುದ್ರಣ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ವಿಠಲ ಮಂದಿರ ರೋಡ, ಗದಗ - 582 101
Email : chaitanyaoffset@gmail.com
Mobile : 9448223602, 9481523602, 8884495331

೨೪. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಟೈನ ಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮೆ
 • ಡಾ. ವೈ. ಎಂ. ಯಾಕೋಳ್ಳಿ ೨೧೧
೨೫. ವಚನಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳು
 • ಡಾ. ಬಸನಗೌಡ ಬಿರಾದಾರ ೨೧೬
೨೬. ನೀರಶೈವ ಪುರಾಣ ಪರಂಪರೆ
 • ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ ಗಿರಿಮಲ್ಲನವರ ೨೨೩
೨೭. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಪುರಾಣಗಳು
 • ಡಾ. ಶ್ರೀಧರ ಹೆಗಡೆ ಭದ್ರನ್ ೨೪೪
೨೮. ಪುರಾಣಗಳು ಮತ್ತು ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ
 • ಡಾ. ಶೀಲಾದಾಸ ೨೫೩
೨೯. ಪುರಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಚರಿತ್ರೆ
 • ಡಾ. ವೀಣಾ ಕಲ್ಮಠ ೨೬೨
೪೦. ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಪವಾಡಗಳು : ತಾತ್ವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ
 • ಶ್ರೀ ಈರಣ್ಣ ದೊಡಮನಿ ೨೬೮
೪೧. ಪುರಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ
 • ಡಾ. ಸಿದ್ದರಾಮ ಬಂಗಾರಿ ೨೮೧
೪೨. ಪುರಾಣಗಳು : ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರಸಾರ
 • ಡಾ. ಕೆ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ೨೯೦
೪೩. ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪ್ರಜ್ಞೆ
 • ಅಬ್ಬಾಸ ಮೇಲಿನಮನಿ ೨೯೭
೪೪. ಗ್ರೀಕ್ ಪುರಾಣಗಳು - ಒಂದು ಅವಲೋಕನ
 • ಡಾ. ವೆಂಕಟೇಶ. ಜಿ. ೩೧೧
೪೫. ಹಿಂದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ
 • ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ಕಾಜಗಾರ ೩೩೨
- ಲೇಖಕರ ವಿಳಾಸಗಳು

 Co-Ordinator
 I.Q.A.C.
 College of Commerce, RAICHUR

 ೩೪೯

PRINCIPAL
 B.R.B. College of Commerce
 RAICHUR.

ಪುರಾಣಗಳು ಮತ್ತು ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ

• ಡಾ. ಶೀಲಾದಾಸ

ಭಾರತ ದೇಶ ತತ್ವ - ದರ್ಶನಗಳ ತವರೂರು. ವೇದಗಳೆ ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಆನಂತರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದವು. ಅವುಗಳೆ ಆಗಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ಪುರಾಣ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಗಳು. "ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆದು ಮಹಾವಟವೃಕ್ಷವಾಗಿ ನೆರಳು ನೀಡಿ ನಿಂತಿರುವ ಕಥೆ ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ನಡೆ-ನುಡಿ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರ ಈ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪುರಾಣಗಳೇ ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳೆಂದು" ಎಂದು ಅ.ನ.ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದರ್ಶನ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವಿದೆ.

ಪುರಾಣಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ವಿವರಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

- ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣ (೧೦,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಪದ್ಮಪುರಾಣ (೫೫,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ (೨೨,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಶಿವಪುರಾಣ, (೨೪,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಭಾಗವತಪುರಾಣ (೧೮,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ನಾರದಪುರಾಣ (೨೫,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣ (೯೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಅಗ್ನಿಪುರಾಣ (೧೦,೫೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಭವಿಷ್ಯಪುರಾಣ (೧೪,೫೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಪುರಾಣ (೧೮,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಲಿಂಗಪುರಾಣ, (೧೧,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ವರಾಹಪುರಾಣ (೨೪,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ (೮೧,೧೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ವಾಮನಪುರಾಣ (೧೦,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ (೧೨,೦೦೦

Coordinator
T.Q.A.C.
College of Commerce, RAICHUR

R.A.S. College of Commerce
RAICHUR.

ಶೋಕಗಳು), ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣ (೧೪,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಗುರುಕವ್ಯ
 (೧೯,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು), ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ (೧೨,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು),
 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಾಜಸ, ತಾಮಸ ಪುರಾಣಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ
 ಈ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾರತೀಯ ತಾತ್ವಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದನ್ನು
 ಹರಿದಾಸರು ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ, ನಾರದೀಯಪುರಾಣ, ಭಾಗವತ, ಗುರುಕವ್ಯ,
 ವದ್ಯಪುರಾಣ, ಮತ್ತು ವರಾಹ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ನಡುಗನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
 ಜೈನ, ವೀರಶೈವ, ವೈದಿಕ ಮತಧರ್ಮಗಳ ತತ್ವಾಧಾರಿತ, ಸಮಾಜೋ-ಧಾರ್ಮಿಕ
 ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ
 ಆಯಾಕಾಲದ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡಗಳ ಛಾಯೆಯೂ
 ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು
 ನಿಭಾಯಿಸಲು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಕವಿಗಳು, ವಚನಕಾರರು, ಹರಿದಾಸರು ಭಾರತೀಯ
 ತತ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪೂರಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳು
 ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

ಕನ್ನಡ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಭೂಮಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ
 ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತ. ಹರಿದಾಸರು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದು ಭಾಗವತ ಧರ್ಮ. ವೇದಾರ್ಥ
 ನಿರ್ಣಯಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಆ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಂತಿರಲೆಂದು
 ಆಖ್ಯಾನ ರೂಪವಾಗಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವನ್ನು ಬರೆದ ವ್ಯಾಸ ಭಗವಾನರ ಧರ್ಮ.
 ಆ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ವ್ಯಾಸ ಪುತ್ರರಾದ ಶುಕ-ಬ್ರಹ್ಮರು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು.
 ಆ ಧರ್ಮವೇ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥ. ಈ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥಗಳಿಗೆ ವೇದಗಳಿಂದ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದ
 ದರ್ಶನಗಳು ಮೂಲವಾದವು. ಇವೇ ಆಚಾರ್ಯರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಮೂಲ
 ಆಧಾರ. ಮೊದಲು ಇವುಗಳನ್ನು ತತ್ವಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಈ
 ವಿಚಾರಗಳು ಆಚಾರ್ಯತ್ರಯರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವು.
 ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಬರುವ ಮೊದಲು ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಈ ಕುರಿತು
 ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದವು. ಆನಂತರ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು
 ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಹಿಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ
 ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ಹೊಸದಾಗಿ ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.
 ಈ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ಮಂತ್ರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು
 ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ವಾದವಿವಾದಗಳು, ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಾಗ
 ಕೊನೆಯಾದ ಆಧಾರ ನೀಡಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ
 ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಆ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ

 Co-ordinator
 I. Q. A. S.
 Raichur
 S. N. B. College of Commerce, Raichur

 PRINCIPAL
 S. N. B. College of Commerce,
 Raichur.

ಮೂಲ ಕಥೆಗಳು

ಪೂಜಾರಿ ನೀಡಿದ್ದು ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮವನ್ನು ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ನಂತರವೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

"ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ಯಮತೇ ಹರಿಃ ಪರತರಹಃ ಸತ್ಯಂ ಜಗತ್, ತತ್ಪತೋಭೇದಃ ಜೀವಗಣಾಃ ಹರೇರನುಚರಾನಿಃಚೋಚ್ಚಭಾವಂಗತಾಃ||
ಮುಕ್ತಿನೈರ್ಜ ಸುಖಾನುಭೂತಃ ಅಮಲಾ ಭಕ್ತಿಶ್ಚ ತತ್ಸಾಧನಂ ಅಕ್ಷಾದಿ ತ್ರಿತಯಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ಅಖಿಲಾಮ್ನಾಯೈಕ ವೇದ್ಯಃ ಹರಿಃ||

(ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥ ವಿರಚಿತ ಪಮೇಯ ನವರತ್ನ ಮಾಲಿಕಾ)

ಎಂದರೆ ಹರಿಯು ಸರ್ವೋತ್ತಮನು, ಜಗತ್ತು ಸತ್ಯವಾದದ್ದು, ತತ್ವದಿಂದ ಇರುವುದು ಭೇದ. ತಾರತಮ್ಯ ಭಾವದಿಂದಿರುವ ಜೀವರು ಹರಿಯ ಅನುಚರರು, ವಿಷಯ ಸ್ಪರ್ಷವಿಲ್ಲದ ನಿಜಸುಖಾನುಭವವೇ ಮುಕ್ತಿ, ಮುಕ್ತಿಗೆ ಭಕ್ತಿ ಸಾಧನ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಅನುಮಾನ, ಆಗಮಗಳು ಮೂರು ಪ್ರಮಾಣಗಳು. ಸಕಲಾಗಮಗಳಿಂದ ವೇದ್ಯನಾದವನು ದೇವರು ಎಂಬುದು ಈ ಶ್ಲೋಕದ ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮೂಲವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹರಿದಾಸರು ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರೆ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಂದ್ರಬಿಂಬದಂತೆ ಅಪ್ಯಾಯಾಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದಂತೆ ಹರಿದಾಸರು ಇಹ-ಪರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟವರು, ಆಸ್ತಿಕರು. ವೇದವೇದಾಂತಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿಲ್ಲ. ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಮಿತ್ರಸಮ್ಮಿತ ಕಾವ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಪುರಾಣಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಂತೆ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ನೇಹಿತನಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಹರಿದಾಸರು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವ ಜನ್ಮದ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಹೇಗೆ ಪೂರಕವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಗೀತ-ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರು ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಂತೆ ಇರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಭಾಗವತವನ್ನು ಪುರಾಣಗಳ ರಾಜ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭಾಗವತ ಏನು ಬಹಿಷ್ಕಾರಕವಾದ ಶಬ್ದ. ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಎಂದು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಭಗವಂತನ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುವುದೇ ಭಾಗವತ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಅಂಬರೀಷ, ಧ್ರುವ, ಪ್ರಲ್ಹಾದ, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ, ದಶಾವತಾರದ ವಿಚಾರಗಳು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದ ಕಥೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

I. Q. A. S. College of Commerce RAICHUR

INCIPAL B.A.B. College of Commerce RAICHUR.

ಅಂಬರೀಷ ಹರಿನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯ ಮಹತ್ವ ಸಾರುವ, ಧೃಢಭಕ್ತಿಯ, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ದಾನದ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ :

"ಕರುಣಿಸೋ ರಂಗಾ ಕರುಣಿಸೋ" ಎಂಬ ಕೀರ್ತನೆಯು ನವವಿಧಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಭಕ್ತರು ಒಂದೇ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುಕೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾವತಾರವಂತೂ ಅಸುರಿ ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ತೊಂಭತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದಶಮಸ್ಕಂದ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ದಾರ್ಶನಿಕರು ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಳ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಬಾಲಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಕುನಾಸುರ ಪೂತನಿಯಂತಹ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಶಿಶುಪಾಲ, ಕಂಸ, ಜರಾಸಂಧ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಯುದ್ಧ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ವಿದುರನೀತಿ, ಶೌರ್ಯ, ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರ ಪ್ರೀತಿ-ಅಂತಃಕರಣದಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣವು ಬಹಳಷ್ಟು ತೀರ್ಥಮಹಾತ್ಮೆಯ ವಿವರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಹರಿದಾಸರು ಅನೇಕ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗಂಗಾನದಿಯ ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಅದರ ಹರಿವು, ಅದರ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಂಗಾ, ಯಮುನಾ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗೋದಾವರಿ, ನರ್ಮದಾ, ಸಿಂಧು, ಕೃಷ್ಣ, ಕಾವೇರಿ ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳ ಸ್ಮರಣೆಯೇ ಪುಣ್ಯದಾಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಲಿನ್ಯಮಾಡದಂತೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾಲಿನ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ನರಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಮುಂದುವರೆದು ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದರೆ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ನೆಲೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲದೆ ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. "ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪಿಂಡಾಂಡ ಎರಡು ಕ್ಷೇತ್ರನಿಕೇತನಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನನ್ನು ಅರಿಯುವುದೇ ಮುಖ್ಯಧ್ಯೇಯ," ಇಡೀ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಒಂದು ವಿಧಾನವಾದರೆ, ದೇಹವೇ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಅದರಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ಸಂದರ್ಶನವು ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಸರಳತೆ, ಸಜ್ಜನಿಕೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. 'ಗಂಗೆ ಮಿಂದರೆ ಮಲವು ಹಿಲಿಗಿತ್ತಲೆ ರಂಗನೊಲಿಯನು ಭಕ್ತರ ಸಂಗ ದೊರೆಯದೆ' ಎಂದು ವಿಜಯದಾಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Coordinator
I.Q.A.
College of Commerce,
Raichur

RAICHUR
College of Comm

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಜನರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಸಹಜವೆನ ನಡೆಸಬೇಕು. ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಾಧನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ತಿರುಪತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದಾಗ 'ನಿನ್ನ ದರುಶನಕ್ಕೆ ಬಂದವನಲ್ಲವೋ ಪುಣ್ಯವಂತರಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವಿದೆ. ಆದರೆ ಮೊಸ, ವಂಚನೆಯಂತಹ ಮಾನಸಿಕ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾಶಿ, ಬದರಿ, ಗಯಾ, ಹೃಷಿಕೇಶ, ಹರಿದ್ವಾರ, ಪುರಿಜಗನ್ನಾಥ, ಮಥುರಾ, ದ್ವಾರಕ, ಮಾತೃಗಯಾ, ತ್ರಯಂಬಕೇಶ್ವರ, ಪಂಥರಪುರ, ಹಂಪಿ, ಕನಕಗಿರಿ, ಛಾಯಾಭಗವತಿ, ತಿರುಪತಿ, ಶ್ರೀಶೈಲ, ಆಹೋಬಲ, ಮಹಾನಂದಿ, ಉಡುಪಿ, ಮಂತ್ರಾಲಯ, ತಿರುಪತಿ, ಕಂಚಿ, ಮಧುರೆ, ರಾಮೇಶ್ವರ, ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ, ಶುಚಂದ್ರ, ಘಟಿಕಾಚಲ, ಮುನ್ನಾರ ಕೃಷ್ಣ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಏರಿತಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಬರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿವರಣೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿರದೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಪೌರಾಣಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿವೆ. ಇಂಥಾ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ದಾಸರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಭಾಗವತವೇ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ.

'ವನಜಾಕ್ಷ ವಟಸತ್ವ ಶಯನನಾಗಿ
ಜನರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಗತಿಗೆ ತಕ್ಕಸಾ
ಧನವಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಕರುಣೆ
ಪುನರಪಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಾಡುವನೆಂದೂ ಲಾ
ಲನೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಮತೆ ಇತ್ತು
ಗುಣತ್ರಯಾತ್ಮಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತತ್ವರಾಶಿಯ ಜೀವ
ರನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ ಹಯವದನಪ್ರಭು'

Co-ordinator
Q.A. Commerce, RAICHUR
B.R.B. College of Commerce, RAICHUR

ಉದ್ಧಾರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಧ.

೧) ಆತ್ಮಸೃಷ್ಟಿ : ಶ್ರೀಹರಿಯಿಂದ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ಹೊಂದಿದ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಆತ್ಮಸೃಷ್ಟಿ. ಅಂದರೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು. ವಾಸುದೇವ, ಅಂಕುರವಣ, ಅನಿರುದ್ಧ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ನಾಮಕ ರೂಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆತ್ಮಸೃಷ್ಟಿ. ದೀಪದಿಂದ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಆತ್ಮಸೃಷ್ಟಿ.

Handwritten signature

ರೂಪಾಂಶ

ಉದಾ "ದೀಪದಿಂದಲಿ ದೀಪ ದೀಪಾಂತರ ತೆರದಿ ಮೂಲ ರೂಪದ ದೇಸೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಅವತಾರ ರೂಪಗಳು ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ವಿವಾತ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ಪರಿ ತಿಳಿಯೆ ಈಶಗೆ ವಿಕಾರವಿಲ್ಲಾ. (ವಿಜಯದಾಸರು)

೨) ಪರಾಧೀನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಸೃಷ್ಟಿ : ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಹರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಜಯಾ, ಕೃತಿ ಶಾಂತಿ ಅವತಾರ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹರಿಯ ಆಧೀನವಾಗಿರುವಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಪರಾಧೀನವ್ಯಾಪ್ತ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಉದಾ. "ರೂಪವಂತೆ ಲಕುಮಿತಾನೆ ನಗುತಾನೇಕ ರೂಪ ಧರಿಸದು ಪರಾಧೀನವಶೇಷ ವ್ಯಾಪುತ ಸೃಷ್ಟಿ ಕೇವಲ ಹರಿಯಾಧೀನ" (ವಿಜಯದಾಸರು)

೩) ಮಿಶ್ರಸೃಷ್ಟಿ - ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾಯ್ದು ಯಾರಿಗಾಗಿ ನಡೆದಿದೆಯೋ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮೇಳೈಸಿ ನಡೆಸುವ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಿಶ್ರ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಿಂದಲೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಅಹಂಕಾರ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ ಮುಂದೆ ನಿತ್ಯ ವಸ್ತು ಬಾಹ್ಯಕ್ಕೆ ಸ ಮೃಂಧವಾದರೆಯಿದು ಮಿಶ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯು" (ವಿಜಯದಾಸ)

೪) ಕೇವಲ ಸೃಷ್ಟಿ - ಎಂದರೆ ಮೂಲವಸ್ತುಗಳಿಂದಾಗುವ ಸೃಷ್ಟಿ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಡಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ. ಸತ್ಯ, ರಜ, ತಮಸ್ಸಾದಿ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮಹತ್ವಾದಿ ವಸ್ತುಗಳು ಉಂಟಾಗುವವು. ಇದರಿಂದ ವಿಕೃತ ಸೃಷ್ಟಿ, ವೈಕೃತ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಶರೀರಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾಲಸೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಣವಮಂತ್ರಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗಳೂ ಕೇವಲ ಸೃಷ್ಟಿ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸೃಷ್ಟಿಪ್ರಕರಣ ಸುಳಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸರು ವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪದ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆರಾಧನೆಗೆ ಕರ್ಮಯೋಗವೇ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹರಿದಾಸರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಭಕ್ತನಾದವನಿಗೆ ಆಸುಪ್ಪಾನ ಹು ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದು ಹರಿದಾಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ವ್ರತ, ನೇಮ, ಅರ್ಚಿಸಲೇಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪೂಜೆ, ಯಾತ್ರೆ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ನಾ ನಿನ್ನಲೇನನು ಬೇಡುವುದಿಲ್ಲ ಕೈಗಳ ನಿನ್ನ ಅರ್ಚಿಸಲಿ, ಕರಣ ಕೀರ್ತನೆ ಕೇಳಲಿ, ಚರಣ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಲಿ, ನಾಲಿಗೆ ಸ್ಮರಿಸಲಿ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಪರಿಪರಿ ಕೆಲಸವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಪೂಜೆ ಎಂದು ಸಾರುತ್ತಾರೆ.

C.O. - Oriental Institute
I. Q. C. -
R.R.B. College of Commerce Raichur

PRINCIPAL
College of Commerce
RAICHUR.

ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಹೇಳುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಹರಿನಾಯಕ ಲೋಕಗಳ ವರ್ಣನೆ, ವೈಕುಂಠದ ವರ್ಣನೆ, ಸಮುದ್ರಮಥನ, ಹರಿದಾಸರು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಹರಿಯೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಸುರರೆಲ್ಲ ದಾಸರು' ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಹಿಂದೆ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣದಲ್ಲಿ, ಕಲಿಯುಗದ ದೈವ ವೆಂಕಟೇಶನ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹರಿದಾಸರು ವೆಂಕಟೇಶನ ಸ್ತೋತ್ರವಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗರುಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳಿ ಪುರಾಣಾನಂತರ ಅದು ತನ್ನ ಕರ್ಮಕೃತನುಸಾರವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭವಿಷ್ಯಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಕಾದಶಿ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದಸರಾ ಹಬ್ಬದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಪಾಂಡವರ ವಿಜಯದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲಿಂಗಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹರಿದಾಸರು ಮನೋನಿಯಾಮಕ ರುದ್ರದೇವರನ್ನು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ತೈಲಧಾರೆಯಂತೆ ಮನಸುಕೊಡೊ ಹರಿಯಲ್ಲಿಶಂಭೋ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾತ್ವಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವಜನರ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹರಿದಾಸರು ಮೌಢ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲಿಲ್ಲ, ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿರಬಾರದೆಂಬ ಆಶಯ ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ವೇದಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದು ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿರಬಾರದೆಂದು ವೇದಾಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪುರಂದರದಾಸರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ವೇದವಾದಗಳ ಓದಿತಂತೆ, ಗಾದೆ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿತಂತೆ
 ಕಾನನ ಕಾನನ ತಿರುಗಿತಂತೆ, ತಾನು ತನ್ನನು ಮರೆತಂತೆ
 ಕುದುರೆ ನಾಯಿ ತಾ ಸಂತೆಗೆ ಬಂತಂತೆ, ಅದು ಏಕೆ ಬಂತೋ”

Co-Ordinator
 I.Q.A.C.
 College of Commerce, Raichur

(Handwritten signature)

PRINCIPAL
 B.R.B. College of Commerce,
 RAICHUR.

ಈ ಕೀರ್ತನೆ ಕುರುಡುತನವನ್ನು ಅಜ್ಞಾನದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕುರುಡ ವೇದ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅಂದರೆ ವೇದವನ್ನು ಒಳಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ತನ್ನನ್ನು ತಾ ಅರಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ನಾನ-ಧ್ಯಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಪುರಾಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಮೀರಿ
ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿರಬಾರದು ಎಂದು ಪುರಂದರದಾಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

"ತನುಮನ ನೀರೊಳು ಅದ್ವಿ ವಿಸು ಫಲ,
ಮನದಲ್ಲಿ ದೃಢಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ಮನುಜ ||ಪ||
ವಾಸಧರ್ಮಗಳನು ಮಾಡುವುದೇ ಸ್ನಾನ,
ಜ್ಞಾನ ತತ್ವಗಳ ತಿಳಿಯುವುದೇ ಸ್ನಾನ
ಹೀನ ಪಾಪಗಳ ಬಿಡುವುದೇ ಜ್ಞಾನ,
ಧ್ಯಾನದಿ ಮಾಧವನ ನಂಬುವುದೇ ಜ್ಞಾನ"

ಹೀಗೆ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳ ಶುದ್ಧಿಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
ಕನಕದಾಸರು

"ಎಳ್ಳುಕಾಳನಷ್ಟು ಭಕ್ತಿ ಎನ್ನೊಳಗಿಲ್ಲ ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಕಳ್ಳನಂತೆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯೆಂದದಿ
ಡಂಭ ಗುಂಡು ಮುಳಗನ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಕಂಡಕಂಡ ನೀರ ಮುಳಗಿ
ಮಂಡೆಶೂಲೆ ಬಾಹೋದಲ್ಲದೆ ಗತಿಯಕಾಣೆನೀ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಗುರುವಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಕುರಿತಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮತಧರ್ಮಗಳು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ನಡೆಸಿ
ದೇವರಿಗಿಂತ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹರಿದಾಸರು ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ.

"ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಓದಿದರೇನು
ಮೂರು ಪುರಾಣವ ಮುಗಿಸಿದರೇನು
ಸಾರಿ ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗವ ಮಾಡದೆ
ಧೀರನಾಗಿ ತಾ ಮೆರೆದರೇನು'

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾತ್ರ ಗುರುವಾಗಲಾರದು, ಒಳಗಿನ ಅರಿವೇ
ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಗುರುವಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು - ಮಹೇಶ್ವರರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ
ಏರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವೇದ ವೇದಾಂತಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಭಕ್ತಿಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಉಪಾದಿಗಳೇ ಹೊರತು
ಅವುಗಳೇ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಅದರ ಕುರಿತು ಮಹಿಮತಿದಾಸರು

"ದ್ವೈತವೆಂದವನೆ ತಾಂ ಪರಮವೈಷ್ಣವನಲ್ಲ ಅ
ದ್ವೈತನೆಂದವನೆ ತಾಂ ಪರಮ ಸ್ಮಾರ್ತನಲ್ಲ
ಸ್ಮಾರ್ತ ವೈಷ್ಣವ ಮತ ಗುರು ಮಧ್ಯನೇ ಬಲ್ಲ
ಸ್ಮಾರ್ತ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಮನುಜಗಲ್ಲ
ಮೂರುವರಿ ಮೊಳದ ದೇಹದ ಶುದ್ಧಿ ನಿನಗಿಲ್ಲ
ದೋರುವರೆ ತರ್ಕಸ್ಯಾಡುವ ಸೊಲ್ಲ"

ಎಂದು ಸಾಧನೆಗೆ ತಕ್ಕ ದೇವರ
ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸುಬೇಕು ಎಂದು ನಿಷ್ಕರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Co-Ordinator
I.Q.A.C.

B.R.B. College of Commerce, Raichur

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce
Raichur

ಹರಿಹರರು

ಹೀಗೆ ಹರಿದಾಸರು ವೇದವೇದಾಂತಗಳನ್ನು ವೈಚಾರಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಹರಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಾದ ಕೀರ್ತನೆ, ಸುಳಾದಿ, ಉಗಾಭೋಗ, ತತ್ವಸುವ್ವಾಲಿ, ಬಯಲಾಟ ಮುಂತಾದ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುಟುಂಬದ, ಸಮಾಜದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಲೇಸನೇ ಬಯಸುವ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಗ್ರಂಥ ಯುಗ :

- ೧) ಸುಳಾದಿಗಳು ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ; ಲೇ.ಡಾ.ಶೀಲಾಕುಮಾರಿ ದಾಸ, ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಥಾಚಾರ್ಯ ಮೂಲ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ, ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮಠ, ಮಂತ್ರಾಲಯ - ೨೦೦೫
- ೨) ಹರಿದಾಸರ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಕೀರ್ತನೆಗಳು; ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ.ಕೃಷ್ಣಕೊಲ್ಲಾರ ಕುಲ್ಕರ್ಣಿ ಮತ್ತು ಡಾ. ಸುಭಾಸ ಕಾಖಂಡಕಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು : ವಿಜಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ವಿಜಯಪುರ - ೨೦೧೯
- ೩) ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಕರಣ ಸುಳಾದಿಗಳು, ಸಂಪಾದಕರು : ಗೋರೆಬಾಳ ಹನುಮಂತ್ರಾಯ, ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಶ್ರೀ ವರದೇಂದ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಹರಿದಾಸ ಮಂಡಳಿ, ಲಿಂಗಸಗೂರು.

Co-Ordinator
I.Q.A.C.

B.R.B. College of Commerce, RAICHUR

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce,
RAICHUR.